

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

**Географічний факультет
Кафедра гідрології та гідроекології**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
АСИСТЕНТСЬКА ПРАКТИКА**

для студентів

Галузь знань 10 – Природничі науки
Спеціальність 103 - Науки про Землю
Освітня програма Гідрологія
Освітній ступінь Магістр
Вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2018/2019
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	8
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	диф.залік

Пролонговано: на 2019/2020 н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «__» __ 20__ р.
на 20__/20__ н.р. _____ (підпис, ПІБ, дата) «__» __ 20__ р.

КИЇВ – 2018

Розробники: Хільчевський Валентин Кирилович, доктор географічних наук, професор кафедри гідрології та гідроекології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри гідрології та гідроекології

Хільчевський В.К.

(підпис)

Протокол № 1 від « 5 » вересня 2018 р.

Схвалено науково - методичною комісією географічного факультету

Протокол від « 5 » вересня 2018 року № 5

Голова науково-методичної комісії Запотоцький С.П.

(підпис)

« 5 » вересня 2018 року

ВСТУП

«Асистентська практика з відривом від теоретичного навчання» (ННД.09) є складовою освітньо-професійної програми підготовки фахівців за освітньо-кваліфікаційним рівнем «магістр» *галузі знань* 10 – «Природничі науки» *спеціальності* - 103 «Науки про землю», *освітньої програми* - **Гідрологія**.

Дана практика входить у **цикл обов'язкових навчальних дисциплін освітньої програми – Гідрологія**.

Проводиться у 2-му семестрі **2 курсу** в **обсязі – 240 год. (8 кредитів ECTS)**. Завершується практика – **диференційним заліком**.

1. Мета практики – є оволодіння студентами сучасними методами, навичками, вміннями та способами організації праці викладача вищої школи, формування у них на базі одержаних в Університеті знань професійних навичок та вмінь для прийняття самостійних рішень під час роботи в конкретних умовах, проведення студентами-асистентами різних видів навчальних занять у ЗВО (семінарів, практичних, лабораторних). Базою для проходження практики є кафедра гідрології та гідроекології географічного факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

2. Попередні вимоги до забезпечення проходження практики:

1) успішне опанування дисциплін, що викладаються на кафедрі гідрології та гідроекології (рівень бакалаврів).

3.Анотація навчальної практики. На етапі проходження практики магістр читає лекції, проводить семінарські (практичні, лабораторні) заняття, відвідує заняття своїх колег і готує письмові рецензії. Під час практики студент бере активну участь у науково-методичній роботі, займається самопідготовкою. Під час проходження практики студенти-практиканти повинні суворо дотримуватися правил охорони праці та протипожежної безпеки. Кожен студент отримує індивідуальні завдання, які повинні вчасно, та якісно виконати і оформити відповідно до вимог.

4. Завдання (навчальні цілі).

Набуття інтегральної компетентності: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми під час професійної діяльності у сфері гідрології або у процесі навчання.

Набуття загальних компетентностей: здатність до адаптації і дії в новій ситуації, пов'язаній з роботою за фахом (ЗК-1); здатність діяти соціально відповідально та свідомо (ЗК-5).

Набуття фахових компетентностей спеціальності: знання сучасних засад природокористування, взаємодії природи і суспільства із застосуванням раціонального використання природних ресурсів, екологічних аспектів та основ природоохоронного законодавства (ФК-2); Розуміння планети як єдиної

системи, найважливіших проблем її будови та розвитку (ФК-3); вміння застосовувати основи педагогіки і психології у навчально-виховному процесі у закладах освіти (ФК-8).

Асистентська практика включає такі види діяльності магістра:

а) навчальна робота:

- ознайомлення з плануванням та організацією навчальної та навчально-методичної роботи кафедри гідрології та гідроекології;
- відвідування занять провідних викладачів кафедри та своїх однокурсників з подальшим їх аналізом;
- проведення семінарських, практичних і лабораторних занять;
- розробка розгорнутого плану і підготовка тексту 1-2 практичних завдань, проведення пробного заняття;
- проведення консультацій з навчального предмету;
- проведення індивідуальних занять зі студентами;
- перевірка самостійних і контрольних робіт, що передбачені навчальним планом;

б) методична робота:

- ознайомлення з робочими навчальними планами і робочими навчальними програмами дисциплін відповідних напрямів підготовки;
- проведення методичного аналізу навчального матеріалу з метою прогнозування можливих труднощів засвоєння його студентами;
- підготовка навчально-методичних матеріалів до семінарських, практичних, лабораторних занять і самостійної роботи студентів;
- складання завдань для проведення модульного і підсумкового контролю, завдань для проведення тестового контролю;
- розробка і впровадження інноваційних форм, методів і технологій навчання;
- ознайомлення з робочою документацією кафедри гідрології та гідроекології та правилами її оформлення;

в) організаційно-вихована робота:

- ознайомлення з планом організаційно-виховної роботи кафедри гідрології та гідроекології;
- участь у виховній роботі в студентському колективі, виконання доручень куратора академічної групи;
- самостійне проведення 1-2 виховних заходів зі студентами академічної групи;
- участь у профорієнтаційній роботі;
- участь у підготовці та проведенні студентських і учнівських олімпіад, у роботі Малої академії наук;
- участь у засіданнях кафедри.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність*)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	Знати законодавчо-правові акти, що регулюють надання організації навчально-виховного процесу у ЗВО	Індивідуальне навчання та співбесіда з викладачем	поточне усне опитування, самоконтроль	15%
1.2	Знати специфіку організації навчально-виховної роботи у ЗВО;	Індивідуальне навчання та співбесіда з викладачем	поточне усне опитування, самоконтроль	10%
1.3	Знати основні форми й методи проведення навчальних занять у ВНЗ, методика проведення виховної роботи з студентами	Індивідуальне навчання та співбесіда з викладачем	поточне усне опитування, самоконтроль	15%
2.1	Вміти аналізувати практичний досвід фахівців вищої школи, власну професійну діяльність	Індивідуальне навчання	поточне усне опитування, самоконтроль	10%
2.2	Вміти планувати етапи навчально-виховної діяльності у ЗВО з метою досягнення конкретних освітніх цілей	Індивідуальне навчання	поточне усне опитування, самоконтроль	10%
2.3	Вміти проводити семінарські, практичні, лабораторні та індивідуальні заняття у ЗВО та вміти оцінювати навчальні досягнення студентів у ЗВО	Індивідуальне навчання та контроль з боку викладача	поточний контроль, самоконтроль, перевірка навчальних розробок і матеріалів	20%
2.4	Вміти науково осмислювати результати навчальної та виховної роботи у ЗВО і на цій основі удосконалювати форми і методика навчання й технології у навчанні	Індивідуальне навчання та контроль з боку викладача	поточний контроль, самоконтроль	10%
3.1	Здатність ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях	Індивідуальне навчання та контроль з боку викладача	Поточний контроль, самоконтроль	5%
4.1	Здатність працювати як індивідуально, так і в команді	Індивідуальне навчання та контроль з боку викладача	поточний контроль, самоконтроль	5%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Програмні результати навчання	Результати навчання за дисципліною								
	1.1	1.2	1.3	2.1	2.2	2.3	2.4	3.1	4.1
Застосовувати свої знання для визначення і вирішення проблемних питань і прийняття обґрунтованих рішень (ПРН-2)	+	+	+						
Планувати і здійснювати наукові експерименти, писати наукові роботи за фахом (ПРН-5)				+	+	+	+		
Застосовувати освітні технології та методи викладання предметного матеріалу наук про Землю у закладах освіти (ПРН-11)								+	+

7. Схема формування оцінки: Контроль знань здійснюється за модульно - рейтинговою системою, яка передбачає дворівневе оцінювання засвоєного матеріалу, зокрема оцінювання теоретичної підготовки (20%) та оцінювання практичної підготовки (80%).

7.1 Форми оцінювання студентів:

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності студента про проходження практики – письмовий звіт. Письмовий звіт подається на рецензування науковому керівникові практики від кафедри. У звіті мають бути відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, розділи з охорони праці та техніки безпеки, висновки та пропозиції, список використаної літератури тощо. Оформлюється звіт за вимогами, встановленими програмою практики.

Оцінювання за формами контролю на 2-му курсі магістратури:

	ЗМ1	
	Min. – 40 балів	Max. – 60 бали
Проведення лекцій	„10” x 1 = 10	„10” x 2 = 20
Проведення практичних/лабораторних/семінарських занять	„5” x 4 = 20	„5” x 6 = 30
Підготовка і захист звіту	„5” x 1 = 10	„5” x 1 = 10
<p>„3” – мінімальна/максимальна оцінка, яку може отримати студент. ¹ – мінімальна/максимальна залікова кількість робіт чи завдань. [*] – додаткові бали</p>		

Результати навчальної діяльності студентів оцінюються за 100 бальною шкалою. Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів ніж *критично-розрахунковий мінімум – 40 балів* для одержання додаткових балів здають реферати, які оцінюються у *5 балів*. Рекомендований мінімум для допуску до заліку – *60 балів*.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 1	залік	Підсумкова оцінка
<i>Мінімум</i>	<i>40</i>	<i>20</i>	<i>60</i>
Максимум	60	40	100

Шкала відповідності (за умови заліку)

За 100 – бальною шкалою	За національною шкалою
90 – 100	Зараховано
85 – 89	
75 – 84	
65 – 74	
60 – 64	
1 – 59	не зараховано

ПРОГРАМА АСИСТЕНТСЬКОЇ ПРАКТИКИ

Організація навчальної, виховної, методичної та науково-дослідної роботи магістрів

Зміст і послідовність асистентської практики визначається програмою згідно з навчальним планом за такими напрямками:

Навчальний: поглиблення й удосконалення теоретичних знань з фахових дисциплін та методики навчання й встановлення їхнього зв'язку з практичною діяльністю; проведення студентами-асистентами різних видів навчальних занять на кафедрі (практичних, лабораторних) із застосуванням сучасних методик і технологій, які активізують пізнавальну діяльність студентів; ознайомлення з формами і методами проведення занять у ЗВО та критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів у ЗВО; науково осмислювати результати навчальної та виховної роботи у ЗВО і на цій основі удосконалювати форми і методику навчання й технології у навчанні.

Виховний: ознайомлення з функціональними обов'язками куратора академічної групи; формування у магістрів-асистентів професійних умінь і навичок, необхідних для організації взаємодії і спілкування в педагогічному процесі; ознайомлення з методикою проведення виховної роботи у ЗВО; формування вміння проводити групову та індивідуальну виховну роботу зі студентами.

Науково-дослідницький: вивчити основні напрями наукової діяльності викладачів; формування у студентів творчого й дослідницького підходів до майбутньої професійної діяльності; спостереження та аналіз керівництва науково-дослідною роботою студентів у ЗВО.

Організаційний: ознайомлення магістрів з основними напрямками професійної діяльності викладача ЗВО; виробити вміння організовувати аудиторну та позааудиторну роботу студентів; формування у магістрів-асистентів навичок аналізу результатів своєї праці, розвиток навичок професійної рефлексії.

Методичний: ознайомлення із напрямками діяльності викладача ЗВО; заохочення до вдосконалення педагогічних здібностей з метою творчого вирішення завдань навчання і виховання; створення умов для розвитку здібностей і самореалізації магістрів у майбутній викладацькій діяльності, формування стилю викладання та потреби у самовдосконаленні; формування у магістрів-асистентів професійних умінь і навичок, необхідних для організації взаємодії і спілкування в педагогічному процесі; розвиток особистісних якостей, необхідних у професійній діяльності; виробити вміння аналізувати досвід і практику роботи викладачів і кураторів, власну професійну діяльність.

СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основні форми і план проведення асистентської практики

Проведення практики		К-сть годин
1.	Навчальний напрям роботи	
1.1.	Відвідування і спостереження занять: - лекційних - семінарських - практичних (Здійснення записів і узагальнення основних рекомендацій викладача щодо проведення цих форм занять)	4 4 4
1.2.	Підготовка до проведення практичного заняття (Розробка плану-конспекту практичного заняття, підготовка роздаткового матеріалу)	10
1.3.	Проведення практичного заняття (Дослідження матеріалів та удосконалення практичної роботи)	20
1.4.	Підготовка до проведення лабораторної роботи (Розробка плану-конспекту лабораторної роботи)	10
1.5.	Проведення лабораторної роботи (Дослідження матеріалів та удосконалення лабораторної роботи)	20
1.6.	Відвідування й аналіз змісту й структури лекційного заняття (Розробка плану-конспекту лекційного заняття)	14
1.7.	Проведення навчальних консультацій (Аналіз проблем у навчанні студентів)	4
2.	Виховний напрям роботи	
2.1.	Спостереження за груповою та індивідуальною роботою куратора академічної групи (Складання характеристики академічної групи)	30
2.2.	Підготовка й проведення виховного заходу (Написання сценарію виховного заходу)	30
3.	Методичний напрям роботи	
3.1.	Ознайомлення з особливостями методичної роботи викладача ЗВО (Участь у розробці навчально-методичних матеріалів)	20
4.	Науково-дослідницький напрям роботи	
4.1.	Спостереження за керівництвом науковою роботою студентів (Розробка індивідуальних завдань для написання курсової роботи)	20
5.	Організаційний напрям роботи	
5.1.	Ознайомлення з основними напрямками професійної діяльності викладача ЗВО	20
5.2.	Написання звіту про проходження асистентської практики	30
Всього годин		240

Підсумки практики. Оцінка результатів практики

1. Після закінчення терміну асистентської практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Форма звітності студента про проходження практики – письмовий звіт.
2. Письмовий звіт разом з іншими документами (щоденником, характеристикою, планами-конспектами занять, методичними розробками, тощо) подається на рецензування науковому керівникові асистентської практики від кафедри.
3. У звіті мають бути відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, розділи з охорони праці та техніки безпеки, висновки та пропозиції, список використаної літератури тощо. Оформлюється звіт за вимогами, встановленими програмою практики.
4. Звіт із практики захищають студенти в комісії, призначеній завідувачем кафедри кафедри гідрології та гідроекології, у складі керівників-організаторів практики кафедри. Оцінка за практику вноситься до заліково-екзаменаційної відомості і залікової книжки студента за підписами членів комісії.
5. Студенту, який не виконав програму асистентської практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно. Студент, який вдруге отримав негативну оцінку з асистентської практики, відраховується з Університету.

Зразок титульної сторінки звіту про практику

Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Географічний факультет
Кафедра гідрології та гідроекології

ЗВІТ
ПРО АСИСТЕНТСЬКУ ПРАКТИКУ,
студента 2-го курсу магістратури
Петренком Олегом Івановичем

Час проходження практики з __ _____ по __ _____ 2020 р.

Керівник практики
професор Хільчевський В.К.

Київ
2020

Зразок структури звіту про практику

I. Навчальна робота

1. Під час практики відвідав (ла) _____ занять викладача, _____ занять колег-практикантів, самостійно провів (ла) _____ занять за спеціальністю.

Результати цих занять: _____
_____
_____
_____

2. Під час занять апробував (ла) результати магістерської роботи _____
_____
_____

II Методична робота

1. Ознайомився(лась) з такими документами кафедри: _____
_____
_____
_____

2. Ознайомився(лась) з основним напрямком науково-дослідної роботи кафедри: _____
_____
_____

3. Розробив(ла) робочу програму та контрольну роботу (тести на оцінювання знань студентів) з навчальної дисципліни _____

4. Брав(ла) участь у всіх заходах, що проводились за планом роботи кафедри і факультету ЗВО (науково-практичні конференції, семінари, засідання кафедри, робота циклових (предметних) комісій, засідання вченої та науково-методичної рад факультету тощо): _____
_____
_____

5. Підготувала статтю на науково-практичну конференцію за темою магістерської _____

роботи _____
_____
_____

III. Організаційно-виховна робота

Оформив (ла) психолого-педагогічну характеристику групи:

_____
_____
_____

IV. Висновки студента про проходження асистентської практики (Позитивні моменти практики та її недоліки, конкретно)

_____
_____
_____

Підпис студента-практиканта _____ «__» _____ 20__ р.
(дата)

V. Відгук керівника практики

_____

Дата «__» _____ 20__ р. Підпис

_____

Завідувач кафедри _____

